

DECIZIE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală
Judecătorii Ala Cobăneanu, Nicolae Craiu, Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată
„Comingi”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Litun Florin împotriva Societății cu răspundere limitată „Comingi” cu privire la obligarea expedierii carnetului de muncă, încasarea salariului pentru reținerea carnetului de muncă și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de către Litun Florin, casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 03 iulie 2017 și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 04 octombrie 2015, Litun Florin a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Comingi” cu privire la obligarea expedierii carnetului de muncă, încasarea salariului pentru reținerea carnetului de muncă și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că la 22 septembrie 2015 a fost concediat din funcția de administrator de sală. Din motive necunoscute pârâtul i-a refuzat în eliberarea copiei ordinului de concediere și a carnetului de muncă. La 24 martie 2016, a depus o cerere prealabilă în adresa administratorului SRL „Comingi” cu solicitarea expedierii la domiciliu a copiei de pe ordinul de concediere și a carnetului de muncă.

Administratorul SRL „Comingi” prin scrisoarea din 30 martie 2016, fără număr, i-a refuzat expedierea carnetului de muncă pe motiv că trebuie să se prezinte la oficiu, pentru a depune cerere privind eliberarea carnetului de muncă și să semneze pentru primirea documentul solicitat.

A considerat reclamantul că administratorul SRL „Comingi” ilegal i-a refuzat expedierea carnetului de muncă prin intermediul poștei, deoarece conform pct. 70 din Regulamentul privind completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1449 din 24 decembrie 2007, la încetarea contractului individual de muncă încheiat cu salariatul, unitatea este obligată să-i elibereze acestuia carnetul de muncă în ziua eliberării, efectuând

înscrierea de eliberare în modul stabilit. Expedierea carnetului de muncă prin poștă se permite numai în cazul în care unitatea are consimțământul în scris al salariatului sau reprezentantului său legal.

A invocat că atitudinea administratorului SRL „Comingi” este condiționată de relațiile ostile dintre ei, or, la 10 iunie 2010, în calitate de asociat cu cotă de 25% din capitalul social al SRL „Comingi”, a depus cerere la CNA privind tragerea la răspundere penală a administratorului pentru abuz în serviciu, escrocherie și evaziune fiscală.

A menționat că, la 21 decembrie 2010 CNA a dispus pornirea urmăririi penale în privința factorilor de decizie ai SRL „Comingi”, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (2) lit. b) Codul penal. La 06 iulie 2010 pârâtul a depus cerere în instanța de judecată privind excluderea sa din membrii fondatori ai SRL „Comingi”, după care la 28 noiembrie 2010, 28 decembrie 2012 și 10 iunie 2014, de trei ori a fost concediat din inițiativa administrației și de trei ori a fost restabilit în funcție, instanțele de judecată respingând cererea privind excluderea lui din membrii asociației. În prezent, administratorul a inițiat un alt proces la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău privind deposedarea reclamantului de cota -parte din capitalul social al SRL „Comingi”.

A solicitat Litun Florin obligarea SRL „Comingi” să-i expedieze carnetul de muncă prin poștă, încasarea din contul SRL „Comingi” în beneficiul său a salariului pentru reținerea carnetului de muncă începând cu data de 22 septembrie 2015 și până la pronunțarea hotărârii instanței de judecată, încasarea de la SRL „Comingi” a sumei de 30000 de lei în vederea reparării prejudiciului moral.

La 23 martie 2017, în temeiul art. 60 CPC, Litun Florin a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat obligarea SRL „Comingi” să-i expedieze carnetul de muncă prin poștă, încasarea din contul SRL „Comingi” a salariului pentru reținerea carnetului de muncă în sumă de 5809,52 de lei începând cu data de 22 septembrie 2015 și până la pronunțarea hotărârii instanței de judecată, precum și încasarea de la SRL „Comingi” a sumei de 30000 de lei în vederea reparării prejudiciului moral.

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 03 iulie 2017 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 03 iulie 2017, Litun Florin în data de 05 iulie 2017 a depus apel nemotivat, iar la 23 octombrie 2017 a depus apel motivat, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admitere acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017 a fost admis apelul declarat de către Litun Florin, a fost casată hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Central din 03 iulie 2017 cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea a fost admisă parțial, a fost obligat SRL „Comingi” să-i expedieze lui Litun Florin carnetul de muncă prin poștă, a fost încasat din contul SRL „Comingi” în beneficiul lui Litun Florin salariul în suma de 34857,16 lei, începând cu data de 24 martie 2016 - până la 04 octombrie 2016, pentru reținerea neîntemeiată a carnetului de muncă, a fost încasat din contul SRL „Comingi” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 1045,71 de lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 01 februarie 2018, SRL „Comingi” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la judecarea cauzei și emiterea deciziei a interpretat în mod eronat legea.

Menționează că intimatul în cadrul examinării cauzei nu a demonstrat imposibilitatea angajării la o altă unitate după eliberarea din serviciu din motivul lipsei carnetului de muncă, cauzată de reținerea eliberării acestuia din vina angajatorului. Astfel, intimatul Litun Florin nu a îndeplinit obligația procesuală prevăzută de art. 118 alin. (1) CPC și nu a adus nici o probă în vederea demonstrării circumstanțelor indicate-supra.

Mai mult, fiind anterior concediat de la SRL „Comingi”, Litun Florin era informat despre regulile de eliberare a carnetelor de muncă de către angajator, prin care acesta era obligat să semneze în registrul de evidență a carnetelor de muncă. Or, conform registrului menționat, anterior, la 02 decembrie 2012, Litun Florin și-a ridicat carnetul de muncă de la SRL „Comingi”, fapt pentru care a semnat.

Sușține că, începând cu data emiterii ordinului de concediere din 22 septembrie 2015 și pînă la data de 24 martie 2016, Litun Florin nu a solicitat eliberarea carnetului de muncă, ceea ce demonstrează faptul că în această perioadă nu a solicitat angajarea sa la o unitate în baza carnetului de muncă.

La fel, a susținut că instanța de apel greșit a admis ca probă și a anexat la dosar certificatul cu privire la salariul intimatului, deoarece acesta nu demonstrează valoarea prejudiciului pretins de intimat.

La 27 martie 2018, Litun Florin a depus referință prin care a solicitat ca recursul declarat de SRL „Comingi” să fie considerat inadmisibil.

În conformitate cu art.434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform scrisorii de însoțire a Curții de Apel Chișinău decizia instanței de apel din 05 decembrie 2017 a fost expediată părților, inclusiv recurentului la 05 ianuarie 2018, iar la 01 februarie 2018 SRL „Comingi” a declarat recurs.

Instanța de recurs consideră că, recursul este declarat în termen, or actele pricinii nu denotă cu certitudine data recepționării deciziei instanței de apel de către recurent.

În conformitate cu art.440 alin.(2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 04 aprilie 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art.444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel în partea încasării salariului pentru reținerea neîntemeiată a carnetului de muncă, în rest decizia instanței de apel de menținut din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze

integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit că, Litun Florin a depus acțiune în judecată împotriva SRL „Comingi” prin care a solicitat obligarea expedierii carnetul de muncă prin poștă, încasarea salariului pentru reținerea carnetului de muncă începând cu data de 22 septembrie 2015 până la data pronunțării hotărârii instanței de judecată, repararea prejudiciului moral în mărime de 30000 de lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, prima instanță a reținut că, la 22 septembrie 2015 Litun Florin a făcut cunoștință cu ordinul de concediere nr. 61 din 22 septembrie 2015, prin care a fost eliberat din funcția de administrator de sală începând cu data de 23 septembrie 2015. La fel, a stabilit prima instanță că potrivit procesului-verbal din 22 septembrie 2015 Litun Florin a refuzat să semneze în Registrul de evidență a carnetelor de muncă și să i se elibereze carnetul de muncă, motivând că se grăbește și va reveni în altă zi.

În astfel de circumstanțe, prima instanță aplicând prevederile pct. 70 din Regulamentul privind completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1449 din 24 decembrie 2007 a stabilit cu certitudine că angajatorul a întreprins toate măsurile necesare în vederea transmiterii carnetului de muncă către reclamant, expedierea carnetul de muncă prin intermediul poștei este un drept al angajatorului și nu o obligație.

Hotărârea primei instanțe a fost contestată cu apel de către Litun Florin.

Instanța de apel, examinând temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe a admis apelul declarat de către Litun Florin și a casat hotărârea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii cu obligarea SRL „Comingi” să-i expedieze lui Litun Florin carnetul de muncă prin poștă și încasarea de la SRL „Comingi” în beneficiul lui Litun Florin a salariului în sumă de 34857,16 lei, începând cu 24 martie 2016 – până la 04 octombrie 2016, pentru reținerea neîntemeiată a carnetului de muncă. Totodată, a fost încasată, taxa de stat achitată în sumă de 1045,71 de lei. În rest, acțiunea lui Litun Florin a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

În susținerea concluziei date, instanța de apel a reținut că, hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretenției cu privire la expedierea prin poștă a carnetului de muncă este ilegală și emisă contrar pct. 70, 71 din Regulamentul privind completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1449 din 24 decembrie 2007.

La fel, a reținut că în temeiul art. 330 alin. (1) lit.d) Codul muncii, angajatorul urmează să-i achite salariatului salariul pentru reținerea carnetului de muncă în sumă de 34857,16 lei. În ceea ce privește pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, instanța de apel a reținut că această pretenție este neîntemeiată, deoarece însăși faptul că salariatul va fi reabilitat în drepturile sale, prin încasarea salariului pentru reținerea carnetului de muncă și obligarea expedierii carnetului de muncă în adresa sa, aceasta constituie de la sine o satisfacție echitabilă.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel SRL „Comingi” a declarat recurs.

Judecând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel la emiterea deciziei a aplicat eronat normele de drept material și greșit a ajuns la concluzia admiterii pretenției cu privire la încasarea salariului pentru reținerea neîntemeiată a carnetului de muncă, în rest decizia contestată este legală și întemeiată reieșind din următoarele.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Actele cauzei denotă cu certitudine faptul că la 22 septembrie 2015, Litun Florin a depus cerere de concediere din proprie inițiativă (f.d.16), iar conform ordinului nr.61 (f.d.17) al directorului SRL „Comingi” a dispus eliberarea din funcție de administrator de sală d-nul Litun Florin, începând cu 23 septembrie 2015, conform art. 85 alin.(1) Codul muncii și cererii depuse.

La fel din actele cauzei rezultă că, Litun Florin, la data concedierii, a făcut cunoștință cu ordinul de concediere, fapt confirmat prin semnătura aplicată pe ordinul respectiv (f.d. 17).

Mai mult, conform procesul-verbal din 22 septembrie 2015 cu privire la constatarea refuzului salariatului de a primi și confirma prin semnătură salariul pentru luna septembrie 2015 și carnetul de muncă, prin care reprezentantul angajatorului în persoana dnei Moruz Elisaveta, cât și a reprezentantului salariaților în persoana lui Pușcaș Nicolai, au confirmat faptul că, la 22 septembrie 2015 Litun Florin a refuzat să primească și să semneze dispoziția de plată, de a semna în registrul de evidență a carnetelor de muncă, motivând că se grăbește și va reveni în altă zi.

Ulterior, la 24 martie 2016, Litun Florin a expediat o cerere prealabilă către SRL „Comingi”, prin care a solicitat expedierea prin poștă a copiei ordinului de concediere, cât și a carnetului de muncă.

Conform art. 66 alin. (5) Codul muncii, la încetarea contractului individual de muncă, carnetul de muncă se restituie salariatului în ziua eliberării din serviciu.

Art. 330 alin. (1) lit. d) Codul muncii prevede că, angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care acesta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de reținere a eliberării carnetului de muncă.

Conform art. 151 Codul muncii, dacă eliberarea carnetului de muncă este reținută din vina angajatorului, salariatului i se plătește salariul mediu pentru tot timpul absenței forțate de la lucru, cauzate de imposibilitatea angajării la altă unitate după eliberarea din serviciu din motivul lipsei carnetului de muncă. În acest caz, salariul mediu se achită fostului salariat de către fostul lui angajator conform acordului scris dintre părți, iar în caz de litigiu-în temeiul hotărârii instanței de judecată.

Conform pct. 70-71 din Regulamentul privind completarea, păstrarea și evidența carnetului de muncă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1449 din 24 decembrie 2007, la încetarea contractului individual de muncă încheiat cu salariatul, unitatea este obligată să-i elibereze acestuia carnetul de muncă în ziua eliberării, efectuând înscrierea de eliberare în modul stabilit. Expedierea carnetului

de muncă prin poștă se permite numai în cazul în care unitatea are consimțământul în scris al salariatului sau reprezentantului său legal.

Dacă eliberarea carnetului de muncă este reținută din vina angajatorului, salariatului i se plătește salariul mediu pentru tot timpul absenței forțate de la lucru, cauzate de imposibilitatea angajării la altă unitate după eliberarea din serviciu din motivul lipsei carnetului de muncă.

Din sensul acestor prevederi legale rezultă că angajatorul este obligat de a remite salariatului eliberat carnetul de muncă contra semnătură în fișa personală, precum și în registrul evidenței carnetelor de muncă. Angajatorul va purta răspundere pentru reținerea carnetului de muncă, cu excepția situației în care face dovada că carnetul de muncă a fost reținut din cauza refuzului salariatului de a primi carnetul de muncă. Nu este admisibilă dovada primirii carnetului de muncă prin proba cu martori, fiind necesară semnătura salariatului.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel just a stabilit că recurentul/pârât SRL „Comingi” era obligat începând cu data de 24 martie 2016 să-i expedieze lui Litun Florin carnetul de muncă prin poștă, deoarece angajatorul a avut consimțământul în scris al salariatului a de a expedia prin poștă carnetul de muncă, fapt confirmat prin cererea depusă de Litun Florin la 24 martie 2016 (f.d.8).

Prin urmare, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că expedierea prin poștă a carnetului de muncă este un drept al angajatorului și nu o obligație și că Litun Florin era bine informat despre regulile de eliberare a carnetelor de muncă de către angajator, în situația în care anterior a mai fost concediat de către SRL „Comingi”.

Totodată, instanța de recurs consideră că instanța de apel neîntemeiat a încasat de la SRL „Comingi” în beneficiul lui Litun Florin salariul în sumă de 34857,16 lei, începând cu data de 24 martie 2016 până la 04 octombrie 2016, pentru reținerea neîntemeiată a carnetului de muncă, deoarece, Litun Florin era obligat să dovedească circumstanțele în temeiul cărora poate fi solicitată angajarea răspunderii materiale a SRL „Comingi” pentru pretinsa reținere a carnetului de muncă și anume: imposibilitatea angajării lui Litun Florin la altă unitate după eliberarea din serviciu; că această imposibilitate a angajării lui Litun Florin la altă unitate se datorează lipsei carnetului de muncă; și că lipsa carnetului de muncă al lui Litun Florin este cauzată de reținerea eliberării acestuia din vina SRL „Comingi”.

În conformitate cu art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Or, în cadrul examinării cauzei, intimatul/reclamant nu a îndeplinit obligația procesuală prevăzută de art. 118 alin.(1) Cod de procedură civilă și nu a adus nici o probă în vederea demonstrării circumstanțelor indicate mai sus.

În atare condiții, Colegiul consideră că sunt întemeiate criticile recurentului precum că nu poate fi impusă răspunderea materială a SRL „Coimingi” în achitarea salariului pentru reținerea neîntemeiată a carnetului de muncă pentru perioada 24 martie 2016 până la 04 octombrie 2016, deoarece nu a fost probată imposibilitatea angajării lui Litun Florin la o altă unitate după eliberarea din

serviciu, că această imposibilitate a angajării se datorează lipsei carnetului de muncă sau că imposibilitatea este cauzată de lipsa eliberării carnetului de muncă din vina SRL „Comingi”.

Reieșind din cele expuse, instanța de recurs ajunge la concluzia netemeinicii pretenției cu privire la încasarea salariului pentru reținerea carnetului de muncă pentru perioada 24 martie 2016 până la 04 octombrie 2016.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, normele de drept material au fost aplicate eronat de către instanța de apel în partea încasării salariului pentru reținerea carnetului de muncă și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de SRL „Comingi”, de a casa decizia instanței de apel în partea admiterii pretenției cu privire la încasarea salariului pentru reținerea carnetului de muncă și de a emite în această parte o nouă hotărâre de respingere a acestei pretenții, iar în rest decizia instanței de apel de a menține.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Societatea cu răspundere limitată „Comingi”.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017 în partea admiterii pretenției cu privire la încasarea salariului pentru reținerea carnetului de muncă și de a emite în această parte o nouă hotărâre prin care:

Se respinge pretenția înaintată de Litun Florin împotriva Societății cu răspundere limitată „Comingi” cu privire la încasarea salariului pentru reținerea carnetului de muncă.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 05 decembrie 2017 se menține.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru